

Bedömningsverktyg för psykologens och kuratorns klientarbete (förskoleundervisningen, grundläggande utbildningen, andra stadiets utbildning)

- Med bedömningsverktyget samlar man in information om psykologens och kuratorns jobb på ett sätt där klienten är delaktig i processen. Modellen lämpar sig för samtliga utbildningsstadier
- Verksamhetsmodellen är utvecklad som en del av huvudstadsregionens LAPE-projekt (Programmet för utveckling av barn- och familjetjänster) 2017-2018

Mot vilket behov svarar utvecklingsarbetet?

För närvarande finns det väldigt lite information om effekterna och upplevelserna av det individuellt inriktade elevhälsoarbetet.

I vissa klientdatasystem (t.ex. Aura) är det möjligt att göra en bedömning av arbetets effekter och hur målen har uppnåtts efter klientrelationen. Bedömningen är dock snäv och subjektiv enligt den yrkesperson som gör bedömningen.

Målet blev att utveckla ett bedömningsverktyg som lämpar sig för psykologens och kuratorns arbete. Avsikten med modellen är att få bättre information om effekten av psykologens och kuratorns klientarbete. Syftet är att i fortsättningen ta reda på klientens upplevelser av och kundnyttan med tjänsten, som en del av klientrelationen så att klienten är delaktig i datainsamlingsprocessen.

Hur utvecklades modellen?

Modellen har utarbetats i arbetsgruppen för kundrespons och vid planeringen av modellen har man utnyttjat forskningsdata och färdiga modeller för att utgående från dessa bygga upp en modell som passar elevhälsan.

Efter att modellen utvärderades i samband med försöksperioden har den vidarebearbetats.

ANVISNINGAR FÖR ANVÄNDNING AV BEDÖMNINGSVRKYTYGET

- Materialet:
 - Mitt välbefinnande-blanketten → klientens subjektiva bedömning av sitt eget välbefinnande, viktigt är att se hur det utvecklas under klientrelationen
 - Utvärdering av besöken-blanketten → respons till psykologen/kuratorn om besöken palaute työntekijälle käynnistä
 - I de ovannämnda blanketterna används skalan 1-10 (1= den mest negativa klassificeringen, 10 = den mest positiva klassificeringen)
- Bedömningen utförs tillsammans med barnet eller den unga och vid behov med andra aktörer. Med yngre barn kan föräldern eller annan nära vuxen göra bedömningen.
- Bedömningsverktyget används i planmässiga klientprocesser (t.ex. stödbesök, interventioner)
- Bedömningen fungerar både som bedömningsverktyg, kundrespons och mätare av arbetets effekt
- Bedömningen utförs i början av arbetsperioden (1. eller 2. besöket) och på nytt senast i slutet av arbetsperioden. Det rekommenderas ändå att använda bedömningsverktyget vid samtliga besök, då det går snabbt att utföra. Därmed kan man noggrannare följa med hur arbetet framskrider samt fokusera på de teman som är väsentliga för klienten.
- Klienten får Mitt välbefinnande-blanketten att fylla i. Psykologen eller kuratorn presenterar varje tema som är föremål för bedömning kortfattat, muntligt och vid behov med hjälpfrågor, ifall klienten behöver hjälp med att bedöma ett visst tema eller du själv vill precisera klientens bedömning
 - Teman som bedöms: skolgång och lärande, sociala relationer, psykiskt välbefinnande, hälsa, kontroll över vardagen.
 - Bedömningen av temana ska relateras till barnets och den ungas utbildningsnivå, färdighetsnivå och språkkunskap genom att utnyttja den egna sakkunskapen
- Vid avslutningen av varje besök fyller klienten i Utvärdering av besöken-blanketten. Psykologen eller kuratorn presenterar varje tema kortfattat och muntligt.
 - Teman som utvärderas: diskussionsämnen eller redskapen, växelverkan, helhetsbetyg
- Det rekommenderas att materialet skrivs ut i färg, så att diornas inställningar hålls korrekta

BEDÖMNINGSVERKTYGET OCH DOKUMENTERING I KUNDREGISTRET

- När du använder bedömningsverktyget (Mitt välbefinnande-blanketten och Utvärdering av besöken-blanketten) rekommenderas det att du antecknar de teman som lyfts fram i kundregistret

MITT VÄLBEFINNANDE-BLANKETTEN

- Det rekommenderas att följande dokumenteras vid inledningen av klientrelationen:
 - Vilka teman för välbefinnande som bedömdes
 - Vilka var resultaten av bedömningen (vilka delområden framkom som styrkor, vilka väckte oro)
 - Vilka teman kommer ni att börja arbeta kring och vad är era målsättningar utgående från bedömningen
- Det rekommenderas att följande dokumenteras vid slutet av klientrelationen:
 - Ett konstaterande att man på nytt kommer att bedöma de teman för välbefinnande som bedömdes i början av klientrelationen
 - En beskrivning av förändringen i välbefinnandets olika teman samt övriga uppnådda målsättningar och den fortsatta planen

UTVÄRDERING AV BESÖKET-BLANKETTEN

- Om den utvärdering som samlats in under besöken rekommenderas följande att dokumenteras:
 - Kortfattat att det samlades in respons om besöken
 - En kort sammanfattning av responsen och klientens upplevelser

MITT VÄLBEFINNANDE

Skolgång och lärande

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Sociala relationer: hem- och familjerelationer

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Sociala relationer: kompisrelationer

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Psykiskt välbefinnande

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Hälsa

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Kontroll över vardagen: dygnsrytm och meningsfull sysselsättning

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

Kontroll över vardagen: ekonomi och resurser

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----

UTVÄRDERING AV BESÖKET

Diskussionsämnen eller redskapen

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Växelverkan med psykologen/kuratorn

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Helhetsbetyg

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Övrigt att beakta:

MITT VÄLBEFINNANDE: SKOLGÅNG OCH LÄRANDE

I detta avsnitt bedöms hur du lär dig, når dina mål och hur skolgången sker. Studierna stöds av olika studiemetoder och -rutiner, till exempel hur regelbundet du läser dina läxor och utför eventuella projekt och hur du förbereder dig inför prov. Lärandet kan störas av olika inlärningssvårigheter, som kan vara förknippade med till exempel att läsa, skriva, matematik eller koncentration. Det är också viktigt att bedöma hur belastande du upplever studierna och hur regelbundet du orkar gå i skolan.

Du kan bedöma din skolgång och ditt lärande till exempel med hjälp av följande frågor:

- Upplever du att du lär dig saker lätt eller har du ofta problem med att lära dig nya saker?
- Hur lång tid tar studierna av din vardag?
- Har du några eventuella svårigheter som försvårar lärandet?
- Kommer du ofta för sent eller har du många frånvarotimmar?
- Vet du hur du ska förbereda dig inför prov eller påbörja och färdigställa olika uppgifter i anknytning till studierna?
- Får du vid behov hjälp med dina studier?
- Är du oroad över framstegen/fortsättningen i dina studier?
- Känns studierna belastande?
- Hurdan är din relation till din lärare?

MITT VÄLBEFINNANDE: SOCIALA RELATIONER

I det här avsnittet bedöms dina sociala relationer och till exempel hur nöjd du är med dina nuvarande människorelationer. Sociala relationer och socialt kapital påverkar vårt välbefinnande. Det är viktigt att det i våra liv finns närstående människor, familj, kamrater, vänner eller ett samfund som vid behov ger oss uppmärksamhet, stöd och hjälp. Hur många sociala relationer vi behöver är individuellt. Sociala relationer kan också vara förknippade med olika utmaningar, såsom gräl, trakasserier eller mobbning. Det är bra att fundera över med vilka metoder du kan lösa eventuella utmaningar som uppkommer i sociala relationer och eventuellt knyta kontakt med nya människor.

HEM- OCH FAMILJERELATIONER

Först får du bedöma din hem- och familjerelationer.

Du kan bedöma dina hem- och familjerelationer till exempel med hjälp av följande frågor:

- Vem hör till din familj? Har du andra närstående människor/vuxna?
- Känner du dig älskad hemma? Känner du dig utanför?
- Hurdant är ditt parförhållande?
- Har du någon du kan lita på och anförtro dig svåra saker?
- Godkänner din familj dig sådan som du är?
- Brukar du gräla med dina föräldrar och dina syskon?
- Har du sällskapsdjur?

KOMPISRELATIONER

Till följande får du bedöma dina kompisrelationer.

Du kan bedöma kompisrelationer till exempel med hjälp av följande frågor:

- Har du kamrater/vänner? Har du mer än en god kamrat?
- Godkänner dina kompisar dig sådan som du är?
- Hur kunde du förbättra dina människorelationer?
- Har du upplevt trakasserier? I vilka situationer?
- Hur håller du kontakt med dina kamrater?
- Kan du vid behov knyta kontakter med nya människor?
- Har du upplevt mobbning? I vilka situationer?

MITT VÄLBEFINNANDE: PSYKISKT VÄLBEFINNANDE

I detta avsnitt bedöms vilka känslor du upplever och hur de påverkar ditt handlande. När vi mår bra psykiskt kan vi göra det vi vill och uttrycka våra känslor. Då har vi resurser för skolan, kamrater, hobbyer och andra viktiga saker. Vi klarar också av besvärliga situationer och litar på oss själva. Men det är normalt att tillfälligt till exempel känna sig nedstämd eller vara nervös inför någonting.

Du kan bedöma ditt psykiska välbefinnande till exempel med hjälp av följande frågor:

- Upplever du mer trevliga känslor, såsom glädje och nöjdhet, eller mer tråkiga känslor, såsom sorg eller hat?
- Kan du bli entusiastisk över sådant som är trevligt?
- Har du tillräckliga resurser för skolgång, människorelationer och annat som är viktigt?
- Upptäcker du dina egna styrkor och färdigheter?
- Hindrar nervositet, ångest eller någon annan känsla dig ofta från att göra det du vill?
- Stör bekymmer din sömn eller förmåga att koncentrera dig på studierna?
- Är du ofta rädd för olika saker?

MITT VÄLBEFINNANDE: HÄLSA

I detta avsnitt bedöms ditt hälsotillstånd. Vi kan sköta vår hälsa på många olika sätt, såsom att äta regelbundet och hälsosamt, motionera och sova tillräckligt. Hälsosam kost, motion och sömn påverkar vår hälsa. Det är bra att gå på regelbundna kontroller hos läkare och hälsovårdare. Att sköta sin tandhälsa är en viktig del av vår hälsa. När man blir sjuk är det viktigt att komma ihåg att vila tillräckligt och vid behov söka sig till läkare. Många rusmedel kan också påverka vår hälsa, såsom tobak, snus, alkohol och droger.

Du kan bedöma ditt eget hälsotillstånd till exempel med hjälp av följande frågor:

- Sover du tillräckligt?
- Äter du hälsosamt och regelbundet?
- Motionerar du och är du aktiv varje dag?
- Använder du rusmedel?
- Har du varit sjuk ofta under det senaste halvåret?
- Kan du vila tillräckligt om du blir sjuk?
- Om du har någon sjukdom eller skada, får du vid behov hjälp med att sköta den?
- När har du senast besökt läkare eller hälsovårdare? När har du besökt tandläkare?
- Sköter du om din sexualhälsa?

MITT VÄLBEFINNANDE: KONTROLL ÖVER VARDAGEN

I det här avsnittet bedöms din kontroll över vardagen och vad ditt vardagsliv består av och hur det förlöper. En bra vardag är grunden till välbefinnande. En bra vardag innehåller förutom skolgång/studier även olika rutiner och vardagsplikt, målinriktat arbete för att uppnå och upprätthålla olika saker samt fritid och tid för olika hobbyer i ett balanserat förhållande. Det är viktigt att vardagen innehåller sådant som alla upplever betydelsefullt och givande. Även de resurser vi har till vårt förfogande och vår ekonomi påverkar vår vardag.

DYGNSRYTM OCH MENINGSFULL SYSSELSÄTTNING

Först får du bedöma din dygnsrytm och meningsfull sysselsättning i din vardag.

Du kan bedöma färdigheter och resurser i din vardag till exempel med hjälp av följande frågor:

- Hurdan är din vardag? Vilka goda saker ingår i den?
- Har du tillräckligt med fritid? Vad gör du på fritiden?
- Har du någon hobby? Vilken hobby skulle du vilja ha?
- Hurdan är din dygnsrytm? Hur använder du dygnets 24 h?
- Utför du/kan du utföra hushållsarbete (städning, tvätta kläder, tillreda mat, handla i butik osv.)?
- Har du tillräckligt med tid för dina studier?
- Tar någonting, såsom spelning eller sociala medier, en betydande del av din vardag?

EKONOMI OCH RESURSER (OBS! Klientens ålder – denna del kan lämnas ojord för de yngsta klienternas del)

Till följande får du bedöma de resurser och din ekonomi som påverkar din vardag.

Du kan bedöma färdigheter och resurser i din vardag till exempel med hjälp av följande frågor:

- Hur och med vem bor du för närvarande?
- Hurdan penninganvändare är du?
- Hur finansierar du ditt liv och ditt studiematerial under studietiden?
- Tillåter ditt/din familjs ekonomiska läge hobbyer och övrig meningsfull sysselsättning?
- Är du nöjd med ditt nuvarande boende?
- Vilka inkomster och utgifter har du?
- Är du redo att bli självständig?

UTVÄRDERING AV BESÖKEN –BLANKETTENS TEMAN

Jag ber dig utvärdera besöket, så att jag får respons på hur jag arbetar och hur du upplevt vår växelverkan. Detta hjälper oss planera tidsanvändningen och fokusera vårt arbete på för dig viktiga saker under våra kommande träffar.

DISKUSSIONSÄMNENA ELLER REDSKAPEN

På denna punkt får du utvärdera diskussionen vi hade samt de redskap vi använde under den. Diskuterade vi om för dig viktiga saker och teman? Var redskapen och metoderna ändamålsenliga, nyttiga, meningsfulla och hjälpande?

VÄXELVERKAN MED PSYKOLOGEN/KURATORN

På denna punkt får du utvärdera vår växelverkan under besöket. Du kan fundera ifall du upplevde vår växelverkan som öppen, stöttande och saklig. Du kan dessutom fundera om du upplever att du blev hörd och ifall du fick tillräckligt med utrymme under besöket. Du kan även utvärdera ifall du önskat ett mer aktivare eller passivare grepp från min sida.

HELHETS BETYG

Sist får du ge ett helhetsbetyg för besöket. Här kan du utvärdera ifall du upplevde besöket nyttigt och om det gav dig hjälp.